

Kristiansands-barnehagen

Årsplan

Jordbærveien barnehage

barnehage

2024-25

Alle barn og unge opplever trygghet, tilhørighet og mestring

Fastsatt av samarbeidsutvalget 2024

Innhold

Vår barnehage	3
Presentasjon av barnehagen.....	3
Ny i barnehagen	4
Overganger.....	5
Hva er barnehagens årsplan?.....	6
Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge».....	6
Barnehagens hovedsatsingsområde.....	7
Samarbeid	10
Foreldresamarbeid	10
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	10
Lek og læring i barnehagen	10
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	11
Omsorg og danning	11
Kommunikasjon og språk	11
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt.....	12
Bærekraftig utvikling.....	12
Livsmestring og helse.....	13
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø.....	13
Vurdering	14
Progresjon.....	14
Plan for arbeidet	14

Vår barnehage

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe i det neste året og hva vi vil ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg. Vi jobber etter formålet om at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring.

Presentasjon av barnehagen

Jordbærveien barnehage eies og drives av Kristiansand kommune og har vært i drift siden 1991. Barnehagen har fire avdelinger. Avdelingene Tusenbeinet og Marihøna har 18 barn i alderen 3-6 år, og Larven og Sommerfuglen har 12 barn i alderen 1-2 år.

Barnehagen ligger i et rolig strøk uten gjennomgangstrafikk. Vi har skole, fotballbane, skog og butikk i kort avstand fra barnehagen. Uteområdet vårt er kupert og variert, det gir barna rom for allsidig lek og ulike motoriske utfordringer. Vi har blant annet grillbu og snekkerbod på uteområdet.

Vår adresse:

Jordbærveien 1, 4635 Kristiansand

Telefon:

Kontor:	38 10 36 00
Enhetsleder:	90 89 01 28
Larven:	95 01 41 87
Sommerfuglen:	41 40 85 03
Tusenbeinet:	95 01 14 98
Marihøna:	41 41 65 13

E-post:

post.jordbærveien.barnehage@kristiansand.kommune.no

Visma – min barnehage (app):

Dette er en app for kommunikasjon mellom hjem og barnehage. Her registrer foreldre blant annet sykdom, ferie og kan sende melding til barnehagen. Barnehagen legger ut informasjon, dagboknotater og bilder. Det forventes at alle foresatte laster ned og tar appen i bruk.

Hjemmeside:

<https://www.minbarnehage.no/jordbærveienbhg>

På denne siden deles det nyttig informasjon og artikler. Vi anbefaler at foresatte abonnerer på hjemmesiden, for å motta nyttig informasjon direkte til egen e-post. Abonnementet er gratis og må fornyes ved oppstart av nytt barnehageår.

Ny i barnehagen

Å begynne i barnehagen er en stor overgang for det enkelte barn og oppstarten skal tilpasses til beste for barnets behov. Foreldrene er aktive med i oppstarten som begynner i det barnet får plass. Barnehagen bygger på [felles rutiner utarbeidet for alle barnehager](#) og legger til rette for en oppstart som fremmer trygghet og gode relasjoner, og som legger grunnlag for trivsel og utvikling. Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Vi ønsker å gi alle barn en trygg oppstart i barnehagen. Å begynne i barnehagen er livets første overgang for det lille barnet. Fra en oversiktlig og skjermet tilværelse i familien, skal barn og foreldre venne seg til en ny hverdag, med flere omsorgspersoner og muligheter for vennskap, lek og utforskning. Det er en stor omveltning, og det er helt sentralt for oss å legge til rette for en oppstart som fremmer trygghet og gode relasjoner, og legger grunnlag for trivsel og utvikling.

Jordbærveien barnehage praktiserer foreldreaktiv tilvenning, basert på kunnskap fra nyere forskning, som slår fast at dette er den beste tilnærming til oppstart i barnehage. Dette innebærer at foreldre må sette av tid til å være med barnet i barnehagen den første uka. Dersom foreldre ikke har anledning, kan besteforeldre eller andre trygghetspersoner være med. Dersom dette er utfordrende for familien, så ta kontakt med barnehagen og forklar situasjonen, - vi finner en løsning!

Det forventes at foreldre deltar aktivt og tar ansvar for eget barn. Foreldres oppgave er å være sammen med barnet hele tiden og bidra til at barnet får gjøre seg kjent i barnehagen på sitt vis og i sitt tempo. Foreldre kjenner barnet og vet hvilken støtte det trenger i de ulike situasjonene. Sitt sammen med barnet på gulvet. De ansatte blir kjent med barnet og overtar gradvis ansvaret.

Første uka er foreldre sammen med barnet i barnehagen, og uke 2 er det fint å gi barnet kortere dager.

Trygghetssirkelen illustrerer hvordan en tilstedeværende voksen fungerer som trygg base som barnet kan utforske verden fra (finn mer informasjon på [barnehagens hjemmeside](#)). Foreldre som er med i barnehagen er barnets trygge base, - og så overtar tilknytningspersonen i barnehagen denne rollen gradvis. Utforskning og tilknytning henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut ifra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforskning kan forklares ut ifra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden (Brantzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

På småbarnsavdeling ser vi at de voksne sitter på gulvet, og tilbyr kos, trygghet og trøst, mens barnet gradvis beveger seg ut i rommet, undersøker, leker litt og søker tilbake til den voksne for omsorg ved behov.

Denne fasen er krevende for hele familien- legg opp til rolige ettermiddager!

Barn reagerer ulikt på å begynne i barnehagen, det er en stor omveltning i livet. Noen blir klengete, noen trenger mer søvn, andre reagerer med forstyrret søvnmønster, og virker litt lei seg. Dette handler ikke nødvendigvis om mistrivsel, men det kan være en reaksjon på den nye hverdagen. Snakk med personalet om hvordan barnet har det hjemme, og hvordan en sammen kan gjøre dagene lettere.

Om avskjed: Det er viktig å avtale med personalet, ta tydelig farvel med barnet og så gå. Personalet skal støtte barnets følelser «Jeg ser du er lei deg- det skjønner jeg godt» gå med barnet i følelsen, og ikke bare avlede. Det er naturlig at barnet reagerer, personalet skal trygge og trøste.

Om henting: Vi anbefaler å gjennomføre henting selv om barnet protesterer. Avskjed med barnehagen er også en ny rutine barnet skal lære seg.

Barnehagen er mobilfri sone, vær oppmerksomt til stede sammen med barnet, for å følge opp barnets signaler. Det er viktig å ikke gjemme seg bak en skjerm. Det er **ikke** lov å fotografere eller dele film fra barnehagen på sosiale medier.

Foreldre får innsikt i barnehagens indre liv. Foreldre vil se andre barns adferd, og være vitne til konflikter mellom barna, og kanskje se ting en kan reagere på. På samme måte ser andre foreldre deres barn. Det forventes at foreldre ikke snakker om det de opplever med andre, på samme måte som personalet har taushetsplikt.

I løpet av de to første ukene får foreldrene tilbud om en oppstartssamtale. Her kan en gi barnehagen viktig informasjon om barnet og familien, og spørre om det en lurer på.

Vi gleder oss til å bli kjent med barnet og familien, og ønsker å få til en god oppstartsperiode i tett dialog med foreldre, som kjenner barnet best. En god start legger grunnlag for videre trivsel, og et godt barnehageliv

Overganger

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

- Barna besøker den nye avdelingen jevnlig utover våren. Barna får blant annet leke, være med på avdelingens aktiviteter og oppleve den nye avdelingens rutiner.
- Vi samarbeider tett mellom avdelingene hele året. Har dørene åpne mellom avdelingene morgen og ettermiddag, og leker sammen ute.
- Dersom det er hensiktsmessig for barnet, kan foreldre være med de første dagene i oppstarten.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foreldre og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overførings skjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Slik forbereder barnehagen overgangen til SFO og skole for det enkelte barn:

- Det siste barnehageåret før skolestart skal gi barna gode og varierte opplevelser, glede og samhandling med andre barn og voksne.
- Barna er med i Førskoleklubben, hvor vi legger vi til rette for at barna skal få med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi de et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Vi legger stor vekt på lek og tverrfaglighet. Klubb-barna har fellesturer gjennom året.
- I januar/februar inviteres foresatte til et foreldremøte (i samarbeid med skole / SFO og barnehagene på Hånes), hvor det informeres om overgangen, forventninger og fokus frem mot skolestart.
- Barna/barnehagen blir invitert til besøksdag på nærskolen Hånes skole, hvor barna får et lite innblikk i hva som skjer på skolen og i skolefritidsordningen (SFO).
- Pedagogisk leder på avdelingen skriver overførings skjema (med eventuelle vedlegg) i samarbeid med barnet og foresatte, hvor vi beskriver barnets interesser, styrker og utvikling. Som en del av skjemaet følger også en barnesamtale. Skjemaene blir levert skolen innen 1.mai.
- Ved behov og ønsker avtales overføringsmøter mellom foresatte, skolen og barnehagen.
- Vi går på tur til skolegården på Hånes skole for å leke og gjøre barna kjent på uteområdet.

- Skolen inviterer skolestarterne og foresatte til en førskoledag i mai/juni
- Barna har ikke plass i barnehagen etter fellesferien, men skolestarterne har anledning til å starte opp på SFO.

De overordnede målene for skolestarterne er:

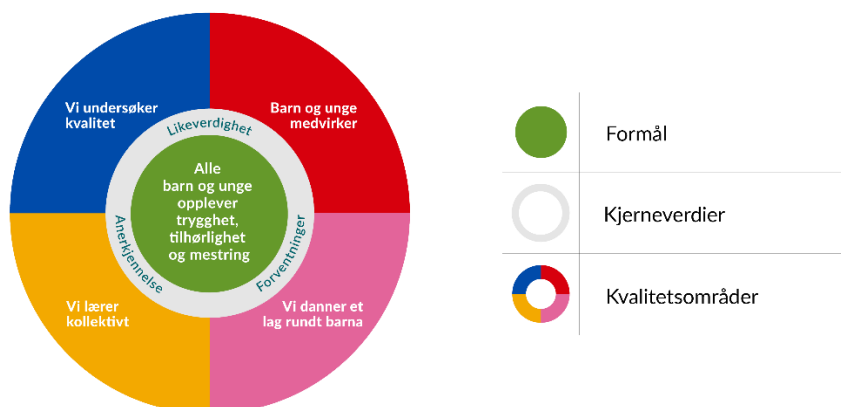
- utvikle barnas sosiale ferdigheter
- gi barna mestringsopplevelser
- å utvide generell begrepsforståelse hos barna
- at barna har forståelse for de viktigste preposisjonene
- at barna har glede av høytlesning (fremmer leselysten)
- å gi barna en opplevelse av hva tekst er
- at barna får kjennskap til matematiske begreper
- å legge til rette for skriveforberedende aktiviteter (mestre å føre en blyant)
- at barna får kjennskap til og øver på trafiksikkerhet (Tarkus)
- at barna får kjennskap til digitale verktøy
- at barna kan ta imot enkle beskjeder
- at barna er selvstendige i forbindelse med påkledning og toalettbesøk
- Kristiansandsbarnehagen har utarbeidet felles overgangsobjekter/aktiviteter slik at noe er kjent for alle barn uavhengig av hvilken barnehage de kommer fra og til hvilken skole/SFO de kommer til

Hva er barnehagens årsplan?

Loven sier at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Planen skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus – «sterkere sammen for barn og unge»

Vår barnehage er en del av oppvekstsektoren i Kristiansand der vi er felles om et rammeverk som legger føringer for alt arbeid i barnehager, skoler og andre tjenester for barn og familie. Vårt felles rammeverk gir tydelig retning gjennom formålet om at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og mestring. <https://www.kristiansand.kommune.no/navigasjon/barnehage-og-skole/strategiplan/Barnehagen> skal ha prosesser rundt alle de fire kvalitetsområdene.

Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Barnehagens hovedsatsingsområde

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis, prioritert følgende hovedsatsingsområde for neste barnehageår:

- Lek
- Språk og kommunikasjon
- Et godt og inkluderende læringsmiljø for alle barn

Lek

Vi jobber strukturert, målrettet og aktivt for å legge tilrette for den gode leken og leknes magiske verden. Å leke er en kilde til glede og en flott måte å lære seg livets spilleregler på. Gjennom å leke vil barn få allsidige erfaringer som legger grunnlaget for læring, vekst og utvikling. På den måten kan vi si at leken bidrar til å forme oss og gjør oss til den vi er. Men barn leker ikke for å lære, men fordi det er gøy! Det gir en følelse av glede og livslust i hverdagen. For barn er leken selve livet, og barn lever her og nå.

«Jeg skulle ønske barn lekte mer enn de gjør, for da bygger de opp en rikdom inni seg som de kan øse av resten av livet» (Astrid Lindgren). Leken har en betydning ikke bare i dag, men også i fremtiden.

Leken har en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Personalet skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna dersom leken medfører uheldige samspillmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek

- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken
- barnas medvirkning er vesentlig ved valg av lekeprosjekttema

Språk og kommunikasjon

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse.

Personalet skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- bruke ASK (alternativ supplerende kommunikasjon) som støtte for barns språkkinnlæring og supplerende kommunikasjon på avdelingene [Alternativ og supplerende kommunikasjon \(ASK\) | statped.no](http://Alternativ%20og%20supplerende%20kommunikasjon%20(ASK)%20statped.no)
- støtte barnets språkutvikling ved å bruke tegn-til-tale
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Et godt og inkluderende læringsmiljø for alle barn

Barnehagen jobber kontinuerlig med å skape et godt læringsmiljø for hvert enkelt barn. Opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet er grunnleggende for at barn og unge skal oppleve trygghet, mestring, mening og glede. Å være inkludert i fellesskapet er også grunnleggende for all læring og utvikling. Inkludering er en kontinuerlig prosess – ikke en tilstand. Inkluderingsprosesser i læringsfellesskaper må ledes av de ansatte. Inkludering må også forstås og ses i et videre og mer langsiktig perspektiv, der formålet er at alle barn og unge i fremtiden skal kunne delta og påvirke i arbeids- og samfunnsliv, og få et godt og meningsfullt liv.

Inkludering handler om at alle barn og unge skal oppleve at de har en naturlig plass i fellesskapet. De skal føle seg trygge og kunne erfare at de er betydningsfulle, og at de får medvirke i utformingen av sitt eget tilbud. Å være inkludert vil si å delta i fellesskapet sammen med alle de andre barna som tilhører fellesskapet. Dette innebærer at hver enkelt opplever sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med jevnaldrende, samtidig som oppgaver og utfordringer er tilpasset evner og behov, slik at barnet opplever trygghet og lærer og utvikler seg.

Et inkluderende fellesskap omfatter alle barn. Fellesskapene skal kjennetegnes av respekt for forskjellighet, egenart og ulike kulturer. Forskjellighet og mangfold må ses som verdi, styrke og ressurs. Fellesskapet skal være preget av gode relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Hvert enkelt barn skal oppleve å være betydningsfullt for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Alle barn skal få utvikle vennskap og delta i et sosialt fellesskap, uavhengig av forutsetninger.

Barnehagen har fokus på barns deltakelse og mestring innenfor fellesskapet. Barnehagen jobber systematisk for å forebygge, avdekke, stoppe og håndtere mobbing. Verktøy for pedagogisk refleksjon brukes systematisk

for å skape et inkluderende læringsmiljø.

Jordbærveien barnehage har siden 2013 jobbet aktivt med Flik (Forskningsbasert læringsmiljøutvikling i Kristiansand). Dette har vært en felles satsing for barnehager og skoler i hele gamle Kristiansand.

Fokus på språk og vennskap er våre satsingsområder, og vi bygger på verdigrunnet i Flik:

Barn har en absolutt verdi

Barn vil lære, og vil vise at de har lært

Barn vil hvis de kan

Barn som finner mening, deltar

Alle barn har noe å tilføre fellesskapet

Mål:

Barnehagen skal ha et inkluderende læringsmiljø som fremmer opplevd tilhørighet, trygghet, trivsel og læring for alle. Dette er uavhengig av kjønn, religion, funksjonsnivå, etnisk bakgrunn og familiebakgrunn.

Læringsmiljøet i barnehagen er under kontinuerlig utvikling til fordel for alle barns sosiale og faglige læringsutbytte. Vi jobber for å redusere omfanget av segregerende tiltak.

Tiltak:

- Vi anerkjenner og løfter opp ulikheter, hos oss er det plass til alle!
- Det er ikke barnet som skal endres på, men miljøet rundt barnet som skal tilrettelegges (systemrettet tenkning). Vi bruker blant annet forskningsbasert kunnskap gjennom Pedagogisk Analyse (PA) for å sikre dette.
- Vi bruker lek for å inkludere, bygge vennskap og skape tilhørighet
- Vi styrker språk og kommunikasjon gjennom samtaler, lesing og språkgrupper.
- De ansatte er tilstedeværende og skaper gode relasjoner til barna, og mellom barna. Dette er med på å forebygge mobbing.

Forventninger til foreldre og ansatte som kan være med å forebygge at mobbing skjer:

Det forventes at foreldrene:

- Jobber for å bli bedre kjent med hverandre
- Melder fra til barnehagen om det som skjer i livet til barnet. Eks. endringer i hjemmeforhold, boforhold, dødsfall i familie o.l.
- Snakker positivt om de andre barna i barnehagen.
- Inkluderer alle og er imøtekommende mot andre barn man møter ved levering og henting.
- Er bevisst egne holdninger og hva man snakker om foran barnet. Eksempelvis rundt middagsbordet.
- Følger barnehagens rutiner rundt bursdager i henhold til invitasjoner, gaver ol.

Det forventes at personalet:

- Gir barna felles opplevelser og erfaringer som danner en følelse av tilhørighet og samhold
- Skaper et miljø med varme og engasjement for barna hvor det knyttes gode relasjoner til barna gjennom en autoritativ voksenrolle.
- Er tilstedeværende voksne, som går frem som gode rollemodeller i forhold til egne holdninger.
- Prioriterer vennskap i gruppesammensetninger. Gjennomfører mindre lekegrupper slik at de ser barnets behov for veiledning i lek.
- Har jevnlig gjennomgang av hvordan hvert enkelt barn har det i gruppa.
- Sørger for god informasjonsflyt og dialog med foreldrene. Godt samarbeid er nøkkelen til suksess.

Om mobbing likevel skulle forekomme har vi egne rutiner for hvordan vi skal gå frem. Under punktet «Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø» i årsplanen står det beskrevet mer utfyllende rundt mobbing.

Vi har nulltoleranse for mobbing!

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familierapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**.

Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi

- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn
- antall, rom og form

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi jobber med demokrati og medvirkning på denne måten:

- Personalet jobber ut fra at alle barn skal oppleve «min mening er viktig» og at barnets stemme har betydning i fellesskapet
- Alle avdelinger har dagstavle med ASK symboler og bruker ASK og tegn-til-tale i hverdagen.
- Personalet er bevisst på at ikke alle barn kommuniserer med ord. Vi bruker derfor konkreter, bilder, rollespill, ASK, tegn-til-tale o.l. for at barna skal kunne uttrykke seg.
- Har jevnlig relasjonsbarometer, foreldresamtaler, observasjoner, barnesamtaler og setter av tid på avdelingsmøtene for å sikre en systematisk måte for at alle barn blir sett og hørt på sin måte.
- Vi undersøker om barn opplever at de blir hørt og forstått, innhenter kunnskap og bruker systematisk observasjoner.
- Vi reflekterer over vår egen praksis, er åpen for endringer dersom dette er hensiktsmessig.
- Jobber i prosjekter med utgangspunkt i barnas ønsker og behov. Vi observerer barna og hva de er opptatt av og hva de liker å leke med.

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov.

Når det gjelder omsorg og danning vil vi dette året spesielt jobbe med:

- vi bryr oss om barnet, og støtter det i sin følelsesregulering og utvikling
- vi er sensitive i forhold til barnets signaler
- vi anerkjenner barn som medmennesker og respekterer det de gir uttrykk for
- vi løfter barnas positive handlinger
- vi er oppmerksomme/nysgjerrige på barnas opplevelser og interesser
- lære barna at vi alle er forskjellige at vi alle er unike på hver vår måte
- at vi er betydningsfulle og alle har noe å bidra med

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens

språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Dette året vil vi spesielt jobbe med:

- Vi jobber systematisk og målbevisst med barns språkutvikling.
- Vi legger til rette for ulike typer samtaler hvor barna får mulighet til å fortelle, uttrykke, undre seg, lytte og stille spørsmål.
- Vi bruker alternativ kommunikasjon ASK og tegn til tale for å fremme språkkinnlæringen og som et supplement i kommunikasjonen med barna.
- Vi jobber for å skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre.

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Dette året vil vi spesielt jobbe med:

- Vi løfter frem og verdsetter forskjeller hos hverandre.
- Vi respekterer og synliggjør mangfoldet i barnehagen på en måte slik at barna får oppleve at de og deres familier er betydningsfulle for fellesskapet.

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling og dette året vil vi spesielt jobbe med:

- Vi gir barna kjennskap til naturens mangfold, og bidrar til at barna lærer å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet og respekt for naturen
- Vi er Miljøfyrtårnsertifiserte og har derfor forpliktet oss til å ha fokus på miljø. Virksomhetens mål er «Utvikle bevisstheten og holdning mot klima og miljø. Lære barna om hvordan maten blir til – «fra jord til bord». Noen av tiltakene innenfor Miljøfyrtårn er:
 - Bevissthet rundt innkjøpene vi gjør. Vi kjøper inn produkter med høy kvalitet og lang brukstid. Vi skal fremover få inn flere økologiske produkter.
 - Bevissthet og kunnskap om hvor maten kommer fra. Vi dyrker mat i pallekasser og bruker dette som en del av det pedagogiske arbeidet. Lærer barna om «fra jord til bord».
 - Bevissthet rundt transport. Vi skal få egen sykkelparkering høsten 2024. Vi oppfordrer foresatte og ansatte til å bruke kollektiv transport, sykle eller å gå til barnehagen.
 - Bevissthet rundt avfall om ombruk.
 - Arbeid inn mot foresatte: Vi oppmuntrer foresatte til å kjøpe klær og utstyr brukt.
 - Øke bevisstheten rundt avfall og kildesortering blant de ansatte og barna.
 - Jobbe for å redusere matsvinnet.
 - Fokus på søppelplukking når vi er på tur og eller i året.

Livsmestring og helse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder og vil dette året spesielt jobbe med:

- Vi overrasker barna med gode opplevelser som skaper fryd
- Vi jobber med barns psykiske helse ved å støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og blir kjent med egne og andres følelser.
- Vi jobber for at barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.
- Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

Barnehagen følger et årshjul for at barn skal ha et trygt og godt barnehagemiljø:

- august: personalet gjennomgår Barnehageloven § 41, 42 og 43 (nulltoleranse, aktivitetsplikt og skjerpet aktivitetsplikt), «Veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø» og drøfter de fem ulike delpliktene i aktivitetsplikten (forebygge, følge med, gripe inn, melde fra, undersøkte)
- august: oppstartsamtaler med nye foresatte
- august/september: foreldremøte hvor foresatte gjøres kjent med Barnehageloven § 41, 42 og 43, «Veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø», meldeskjema for ansatte i Kristiansandsbarnehagen, valg av foredrerepresentanter til Samarbeidsutvalget
- september/oktober: konstituering av Samarbeidsutvalg, gjennomgang av veilederen
- januar: foreldreundersøkelsen (udir)
- februar: gjennomgang foreldreundersøkelsen i ledelsen, med personalet og Samarbeidsutvalget
- april: personalet vurderer egen praksis knyttet til aktivitetsplikten og oppfølging av dette arbeidet

- vi benytter pedagogisk analyse (PA) som verktøy for refleksjon og tiltak i forhold til barnehagens læringsmiljø, og arbeider med holdninger og forståelse av barns uttrykk
- vi er tilstedeværende og deltagende voksne, og ved å være nær barna fanger vi opp kroppsspråk hos barn, kommunikasjon mellom barn
- vi har et nært samarbeid med foresatte i forhold til forebygging (hvordan inkluderer vi andre barn, hvordan snakker vi om andre barn, hvordan møter vi andre barn) og nært samarbeid ved å stoppe, håndtere/følge opp mobbing
- vi ser på foresatte som en ressurs i arbeidet med å forebygge mobbing
- vi har rutine for å reflektere rundt våre verdier og holdninger

- vi har en rutine for å drøfte hverandres praksis og adferd
- vi har null-toleranse for mobbing og utestengning
- vi jobber systematisk med observasjon og barnesamtaler for å innhente barns synspunkter og perspektiv
- barnehagen legger til rette for at leken preges av deltakelse og fellesskapsopplevelser
- følger kommunens rutiner og prosedyrer for konflikthåndtering og avvik

Vurdering

Barnehagen utvikles gjennom jevnlig å vurdere det pedagogiske arbeidet. Ved å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Foreldreundersøkelsen og andre kartlegginger er viktige data for barnehagen i vurderingsarbeidet. Barnehagen har flere metodiske verktøy i vurderingsarbeidet, blant annet brukes pedagogisk analyseverktøy som PA eller SMTTE og ulike metoder for pedagogisk dokumentasjon som for eksempel bilder fra aktiviteter og rutinesituasjoner i hverdagen eller korte praksishistorier. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Progresjon

Barnehagen skal hver dag legge til rette for at alle barn får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Progresjon i barnehagen handler om at leken og barnehagens innhold skal være i utvikling, slik at alle barna kan møte nye utfordringer som vekker nysgjerrighet, lærelyst og utforskertrang. I barnehagen skal progresjon knyttes til prosesser som lek og opplevelser, og ikke til læringsmål. I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan legger vi til rette for progresjon i vår praksis når det gjelder pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø? (Rammeplanen, 2017, s.44) .

Vi er en lærende organisasjon og hele organisasjonen jobber systematisk og målbevisst for å sikre utvikling, samt alle ansatte tar sine utviklingssteg.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen tema og fokusområder innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- vi reflekterer over egen praksis underveis internt på ukentlige og månedlige møter
- vi evaluerer vår praksis gjennom daglig kommunikasjon
- vi evaluerer vår praksis, organisering og struktur kontinuerlig
- vi legger til rette for at barna opplever progresjon i løpet av sine år i barnehagen
- vi holder oss faglig oppdatert ved kompetanseheving
- vi er bevisste på våre verdier og mål, med fokus på lek og læringsmiljø
- vi endrer praksis når det er behov for det (forskning/samfunn)
- vi benytter pedagogisk dokumentasjon (planer, halvårsevaluering, PA, TRAS, overgangsskjemaer barnehage/skole)
- vi lar barnas erfaringer og synspunkter ta del i evalueringsgrunnlaget, enten ved observasjon eller ved barnesamtale